

SUPREMUM OFFICIUM
MEMORIÆ MERITISQUE

VIRI

MAGNIFICI NOBILISSIMI AMPLISSIMI
PRUDENTISSIMIQUE

DOMINI

DANIELIS
STOCKELETHI

INCLYTÆ REIPUBLICÆ HAMBURGENSIS

PER ANNOS FERE DECEM.

CONSULIS MERITISSIMI
NUNC DESIDERATISSIMI

IPSO EXEQUIARUM DIE VI. FEBRUARII
ANNI MDCCXXXIX.

PUBLICO NOMINE PERSOLUTUM

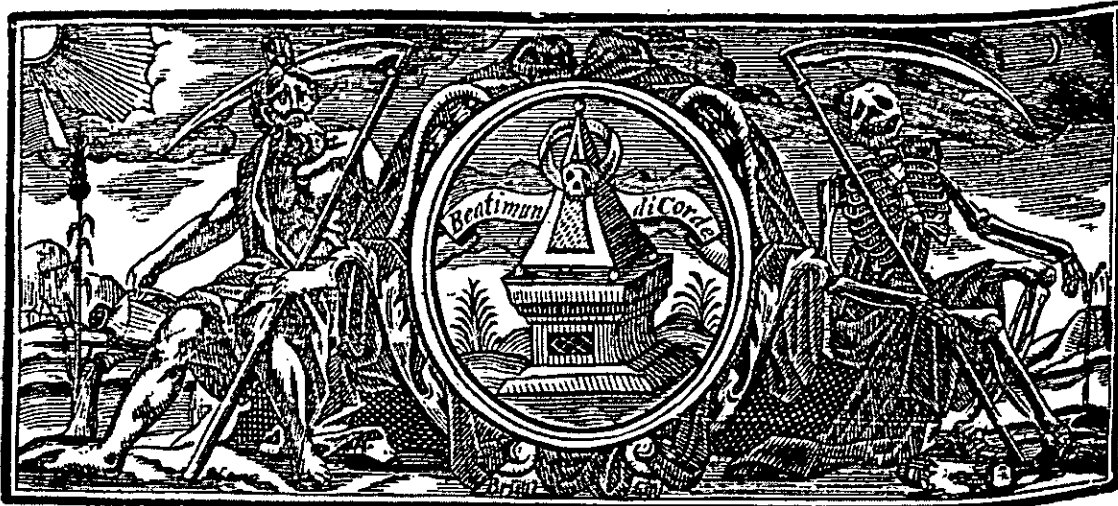
A

JOACHIMO DIETERICO EVERS J. U. D.

PHIL. PRACT. PROFESSORÈ PUBLICO
ET P. T. GYMNASII RECTORE.

HAMBURGI

TYPIS CONRADI KÖNIGII, AMPLISS. SENATUS ET GYMNASII TYPOGRAPHI.



Duae sunt potissimum res, quibus continetur salus civitatum, & ad quas intendere animum solent, qui clavum Reipublicae prudenter gerunt, mercatura scilicet, & bonarum artium disciplina; Altera a corporibus famem, penuriam, contemptumque depellit, & quae ad vitae commodum, decus, jucunditatem pertinent, copiose subministrat; Altera animum ad humanitatem informatum, Dei, naturae, hominumque cognitione illustrat, & pie, honeste, sobrie, feliciter denique vivere docet; Altera, quicquid est ubique terrarum ac gentium, sive a natura sive ab arte ad usum hominis comparatum, unam in urbem importat ac convehit; Altera, quicquid fuit ab omni memoria praecclare inventum dictumve aut factum, nostrae huic praesenti aetati, nostrae civitati utendum, augendum, imitandumque proponit. Quodsi ambabus his jungatur industria ac solers cultura agrorum & praediorum, jungantur omnis generis utilia, & arte ac ingenio perpolita opificia, nihil ferme est, quod ad emolumentum commune maximopere desiderari aut adjungi posse videatur. Florere autem utraque necesse est, ubi florent commercia artesque liberales, cum illa opum hominumque abundantiam conciliet civitati, atque agricolas & opifices ad vitae subsidia tantae multitudini supportanda ipso liberali pretio proposito invitet, haec autem artes sublimiores in illas sellularias sua se sponte diffundant, iisque concinnitatem, splendorem, caeteraque ornamenta impertiant.

Quan-

Quamquam vero singula hæc Reipublicæ adjumenta omne requirant hominis inde a puero tempus studiumque, si excoli & tractari cum fructu debeant, tamen, uti sunt universa arcto conjungenda vinculo, quo communis inde salus ac felicitas efflorescat, ita vel maxime laudare ac venerari decet summos Reipublicæ Proceres, qui præter illam artem, quam mature profiteri ac perficere coeperunt, ab adolescente ætate velut ad res gerendas nati, ad omnium amicam inter se societatem adjiciunt animum, haud obiter prægustant singulas, & quicquid in unaquaque pulchrum, quicquid desiderandum, quicquid emendandum sit, perspiciunt, atque de universis feliciter promovendis prudenter judicare discunt. Hos, si literis se dicarint, videas de mercatura, agricultura, opificiis, non minus recte consulere & decernere, atque in curia non magis quam in aula cum laude versari. Videas contra mercatores humaniorum quoque haud imperitos literarum, latinitate, historia, mathesi non leviter tinctos, juris ac legum patriæ civiliumque cognitione imbutos, perpolitos usu rerum humanarum, & ad Summorum Principum gratiam conciliandam aptos, rem deinceps navalem, militarem, agrariam atque opificum prudenter procurantes atque administrantes; Qui dein Reipublicæ gerendæ admoti plurima & maxima ad totius societatis, omniumque in ea ordinum salutem, præsidia solent afferre.

Talem eheu! Cives, tantumque amissimus nunc, & inopinantibus de repente ereptum tanto acerbius desideramus **MAGNIFICUM, NOBILISSIMUM, AMPLISSIMUM, PRUDENTISSIMUMQUE, DANIELEM STOCKFLETH, CONSULEM** per decem fere annos de Republica nostra præclare meritum; Virum, ut ipsa vultus dignitate spectatum, & comitate inusitata commendabilem, ita Patriæ domi forisque multis modis utilissimum, & ad juvandam quibuscunque præfidiis rem communem, neque a consilio, neque a scientia, neque ab usu & experientia imparatum; Mercatorem e numero eorum, qui non minus locupletare civitatem, quam jura dare, foedera inire, fundos studio perficere, ad artes excolendas consilia suppeditare, doctos ab indoctis discernere, & studia literarum fovere ac promoveri didicerunt; Cujus præclara merita quanti fecerimus & quantum nunc erepta jure doleamus, imo optemus, eadem in aliis pluribus re viviscere, par est, enarratione vitæ ipsius, rerumque ab eo gestarum, paucis demonstrare. Na-

24

Natus est B. CONSUL A. MDCLXXVI. die XVIII. Januarii in hac urbe, quæ Majores quoque ejus ex paterno patris ac materno genere ultra integri seculi memoriam habuit cives optimos, honestissimos; Pater quidem MARTINUS STOCKFLETH, cum mercaturam exerceret, non recusavit simul Patriæ officia præstare, obeundis variis muneribus civilibus, quæ, cum fructuosa non sint, molestiam tamen haud exiguam, quin & sumtus interdum ac rei familiaris neglectum secum ferre solent; Est enim hæc quasi schola quædam civium bonorum, in qua se probent industrios, prudentes, moderatos, tales denique, qui communem salutem privatis commodis haud dubitent anteferre. Perfunctus itaque hujus generis pluribus muneribus, tandem inter Centuriones civium cooptatus, & ad ædem D. Jacobo dicatam Curator juratus factus, obiit, filium hunc nondum decennem curæ matris ELISABETÆ COLLINIÆ educandum relinquens; quæ vel in hac re, quanta esset prudentia, demonstravit, quod filium, licet mercaturæ destinatum, literis prius & bonis artibus tingendum duceret, idque in schola publica usque ad ætatem jam adultam. Unde longe eam abfuisse agnoscas a judicio & more vulgi, quo matissime edocentur filioli, quam inutilia sint futuris mercatoribus literarum studia, aut traduntur in disciplinam hominis privati, cujus doctrinam fidemque neuter Parentum explorare novit, aut traditi in institutionem, publica autoritate approbatam, inde quam celerrime, vix odore aliquo literarum percepto, abripiuntur. NOSTER juvenis demum a literis tractus est ad aliud vitæ genus, eaque re effectum, ut suavitatem, quæ ex rerum cognitione ac lectione librorum sese insinuat in auios teneros, per omnem ætatem sectaretur. Eoque magis tum, ut ætate, sic animo, contra illecebras vitiorum, & religionis peregrinæ irritamenta confirmatus venit in Lusitanæ celeberrimum Portum Cale, ubi mercaturæ se daret; Quo in loco, postquam justum tempus exegisset, tirocinio posito, domum redux, ipse mercibus suis quæstum facere non minus feliciter quam prudenter cœpit. Factumque est brevi tempore variis, quas præ se ferebat, virtutibus, (erat quippe non minus affabilis & blandus, quam usu rerum limatus, & consilii plenus sui que potens) ut, cum ad alias dignitates civiles, tum eorum, qui militiæ nostræ COMMISSARIORUM titulo præsumt, admoveretur; Munus quidem tunc temporis difficillimum, cum civitas fluctibus intestinis vehementer concussa, ob exhaustum ærarium plu-

plurimorum jam mensium stipendia militibus deberet, ut undique querelæ hominum, inopia & ære alieno laborantium, STOCKFLETHI aures fatigarent; Quas non diu sustinuit animus ad amorem aliorum, suo etiam cum detrimento proclivis, ut de suis adeo facultatibus haud exiguam pecuniæ summam levandæ miseriæ & delendis nominibus publicis supeditaret: Quo ipso effectum est, ut ultra consuetum tempus gerere susceptam provinciam cogeretur.

His jam præclaris in Patriam meritis eminens A. MDCCXII. die 27 Februarii, loco defuncti Viri Nobilissimi, *Henrici Buschii*, electus est in Amplissimi Senatus Collegium. Ibi vero in magis patenti Theatro spectata ejus virtus ita enituit, ut fidem, dexteritatem, prudentiam, tam in cæteris negotiis ipsi demandatis, quam in Prætura urbana annis MDCCXIX. & XX. circumspecte admodum & moderate gesta, laudarent omnes & admirarentur. Erant quoque, illo Senatore, frequentes legationum ad summos Reges Principesque causæ, ad quas rite obeundas nemo facile visus Amplissimo Ordini, qui vel linguarum cognitione, & dicendi facultate, vel usu rerum & grata morum accommodatione STOCKFLETHO anteferretur; Missus igitur est Reipublicæ nomine primum A. MDCCXII. una cum *Dietrico Reinboldto*, J. U. D. & Senatore, ad Aulas Serenissimorum Principum Brunsvico-Luneburgicorum, ut copias suas, quæ ex mandato Cæsaris cum aliis huc ad pacandam Rempublicam venerant, reddita jam tranquillitate, abduci juberent. Cumque impetrasset, quod sperabatur, mox Anno insequenti MDCCXIV. in simili fere negotio comes datus est Spectatissimo tunc Reip. Syndico, JOANNI ANDERSONIO, nunc pariter Consuli, multis magnisque nominibus de Patria egregie promerito. Nam conflictata adhuc erat civitas etiam cum malo alio, lue nempe pestifera, ob quam sibi metuentes vicini, omnes aditus foris obsidebant, ne ad ipsos quoque grassaretur horrendi morbi contagium. Jam vero extincto profus per summam Dei clementiam & providam Patrum Reipublicæ curam, veneno, rogandi decenter erant iidem vicini, imprimis Aula Hannoverana, ut intercluso tantisper commercio pristina libertatem concedere non dedignarentur. Neque hîc Duumvirorum singularis dexteritas frustrata est vota civium, cum mox, annuente Serenissimo Principe, avocatisque custodibus, ultro citroque commeandi, emendi, vendendi, libera facultas est restituta.

Succesfit eodem anno nova eaque lætior legationis occasio, quod immortalis memoriæ Principi GEORGIO I. post decessum ANNÆ summa rerum Britannicarum delata erat. Quam dignitatis accessionem maximam Regi ut pie gratuletur civitas, una cum Consultissimo tunc Reipublicæ Syndico GARLIEB SILLEM, posthac Confule Gravisimo, delegatus est B. STOCKFLETHUS Senator, iique ambo benevole admisi in conspectum Regis plenam gratiæ & favoris erga civitatem retulerent responsum.

Ecquis vero dubitet, B. STOCKFLETHUM in variis his legationibus probe omnino perfunctum esse officio, & expectationi Senatus civiumque egregie satisfecisse, cum & quartum legatus in re gravissima mitteretur in Galliam, Socius iterum laudatissimi ANDERSONII, quem Deus diu salvum sospitemque conservet! Nam post bellum a Cæsare cum Ludovico XIV. Galliarum Rege, ab initio præsentis seculi gestum, pacemque cum S. Imperio Rom. Germ. A. MDCCXIV. restauratam, civitatibus quoque, quæ ex Hanseaticis supersunt, vigilandum erat, ut antiquæ earum cum Gallia conventiones, ad commercia præcipue spectantes, factæ manerent & inviolatæ, ac, quo testatius id esset memoria, renovarentur, declararentur & amplificarentur. Igitur ex parte Hamburgensium A. MDCCXV. prædicti Duumviri, ANDERSONIUS, tunc temporis Syndicus, & STOCKFLETHUS, Senator, ad Ludovicum XIV. profecti, tanto cum favore excepti sunt, ut brevem omnem confecturi fuissent, nisi interveniens Regis moris pacem feliciter cœptam abruptisset. Quamvis vero illarum Gallicarum conversio, & imprimis Aulæ, ut fit, suspensum satis diu tenuisset negotium, tamen anno sequenti a Pro-Rege, Duce Aurelianensi, constituti sunt Mareschalli Estreus & Hucellius, cum Ameloto, qui ultimam conventioni manum admoverent. Hinc eadem optato cum successu absoluta, die 28. Sept. A. MDCCXVI. subscriptione delegatorum & die 1. Febr. A. MDCCXVII. subscriptione Regis ratihabita, typis dein cum Parisiis, tum Hamburgi exposita est. Hæc autem priorum Parisiis A. MDCLV. initam, & apud P. des-Hayes & A. Cellier publicatam, non tantum multis partibus illustrat, & antiqua privilegia confirmat, verum etiam vectigalia mercibus imponenda certis limitibus coëreet, atque Cives Hanseaticos in Gallia commorantes Albinagii jure absolvit, illisque facultatem concedit, de bonis suis libere, tam inter vivos quam mortis

mortis causa, disponendi, hæredesque eorum, licet gallica civitate donati non sint, vel ab intestato admittit. Succinctam hujus legationis pariter ac prioris narrationem reperire licet in *B. Fabricii nostri Memoriar. Hamburgens.* Tomo VII. p. 271–280. Ipsam vero conventionem novissimam in *Rousseti Recueil d'Actes, memoires, negotiations, & Traités, depuis la paix d'Utrecht, T. I. p. 422.* Gallico idiomate, & cum versione Germanica separatim Hamburgi 1716. 4to. Non possumus nobis vel præsentem vel futuram ætatem adeo immemorem animo concipere, quin insigne hoc officium a memoratis Duumviris Patriæ tributum, grata semper recordatione sit cultura; Et quicumque nostrum Lutetiæ Parisiorum non tam in diversoriis ac tabernis, quam in celebritate virorum meritis & literis illustrium, versati sunt, iidem testes extiterunt, quantam in illa urbe laudem apud summos & Principes viros reliquerint Hamburgensium legati; Unde, quod modestia Viventis vetat prædicare pro dignitate, Mortuo, etiam silentibus nobis, gloriosum satis esse scimus.

Quanti faciât civitas Viri præclari virtutes & officia, non immerito judicamus ex dignitate apud nos summa Consulari in eundem autoritate Senatus, plaudente populo, quin, si quod numen fortibus, ut puto, interest, Deo propitio, collata. Ad hanc itaque & **B. STOCKFLETHUS** aditum sibi parasse palam existimabatur, venitque hac ratione ad eandem A. MDCCXXIX. die 23. Nov. dignissimus omnium opinione & simillimus successor Affinis sui, B. Consulis **JOHANNIS JACOBI FABRI**, qui & prudentiâ & candidâ ac officiosa comitate omnium amorem meruerat. In hoc itaque munere, cum omnes officii partes omniumque expectationem continuo impleteret; & non minus in commune consulere utiliter, quam jus diceret incorrupte, singulisque popularem se præberet, longissimam ipsi vitam optabat universa civitas, quin & ominabatur; Habebat enim a natura corpus robustum, & morbo vix tentatum, nedum afflictum; Animo autem erat ita confirmato, & ad omnes casus munito, ut neque iræ vehementiori, neque ægrotudini longiori locum apud se dare videretur. Cætera quoque, quæ vitam hominis alunt ac fovent, amicitia, opes, familia florens, prædiolum aliquod suburbanum, situ amoenissimum, in quo sollicitudines deponeret, illa **B. STOCKFLETHO** omnia sic contigerant divino beneficio, ut & ipsa etiam diuturniorem nobis Consulatum ejus pollicerentur. Adeo nihil est, rationibus tam bene subductis confirmatum, in quo fiduciam vitæ vel ad horulam
proro-

prorogandæ reponere homo possit, aut a serpente in venis malo sibi cavere. Nam B. Consul, cum die mensis præteriti XXIX. sub vesperam ex suburbano secessu domum rediisset, ac, uno forte amico præsentem, musicis exercitationibus vacaret, de repente, sine indicio ullo animadversi a se mali facti, expiravit, illa ipsa die Kalendarii vet. ac hora, qua ante LXIII. annos in hanc lucem erat editus. Acerbum sane genus mortis, si illud ex splendidissimæ familiæ; amicorum, patriæ, bonorumque omnium moerore metiaris, quem tantæ tamque subitæ jacturæ consternatione vehementer augeri necesse erat; At dulce, & optandum potius morienti, quod hominem sine sensu morbi, sine dolore, sine ancipiti metu mortis ex vita felici ad longe feliciorum transfert; ita, ut prope absit ab eorum conditione, qui mortem sensere nullam, & vivi sunt inter cœlites collocati.

Ratio familiæ B. Consulis, cujus superstites hæc ipsa pro solatio esse opto, ut cognoscatur, age, pauca hæc accipe: Matrimonium iniit Anno MDCCI. d. 12. Septembris, cum honestissima fœmina, MARGARETA, *Johannis Ehleri & Margareta Reloviae* filia, tum vidua ex conjugio *Pauli Goldneri*, Tribunitiæ dignitatis viri; Ex hac nati ipsi sunt tres liberi, quorum unus filius DANIEL primo jam ætatis anno extinctus est; Altera filia ELISABETA lucem adspexit A. MDCCII. d. 27. Octobris, nupsitque A. MDCCXXV. d. 13. Februar. *Johanni van den Steenhof*, mater facta IV. liberorum; JOHANNIS DANIELIS, MARGARETÆ ELISABETÆ, JOHANNIS JACOBI & JOHANNIS PAULI, qui postremus obiit, sicut & mater eundem enixa animam efflavit A. MDCCXXX. d. 25. Augusti; Tertius MARTINUS STOCKFLETH, jam mercator virtute & fortuna spectatus, vitam nactus est A. MDCCIV. d. 6. Aprilis, junxitque sibi matrimonio LUCIAM WAGNERIAM A. MDCCXXI. d. 10. Augusti, ex qua procreavit ANNAM MARIAM, DANIELEM, MARTINUM & LUCIAM, quorum prima ac tertius ordine præmatura morte obierunt.

Nos quidem superstites omnibus ac singulis pro pietate illa, quam B. Consuli debemus, toto pectore aprecamur, ut vita longiore, felicitate non minore fruatur, adeoque seros videant nepotes, avitæ laudis & emolumentorum hæredes. Non dubitamus autem, quin universa civitas B. Consulis merita, brevibus modo exposita, sed narratiuncula hæc longe majora posteris quoque & immortalitati commendatura sit.

Nostrum postremo est, submisse rogare omnium Ordinum Viros honoratissimos, ut funus B. Consulis die VIto Februarii ad ædem D. Petri & Pauli ducendum frequenti sua præsentia cohonestare, & declarata erga defunctum pietate, vivos ad studium pro patria excitare non dedignentur. P.P. Hamburgi, die VI. Februarii A. MDCCXXXIX.

